

Iz mladega sveta.

(Napisal Márijan.)

I.

Veselica bo, veselica bo!“

Ej, koliko pripovedovanja in prikrite radosti je bilo takrat med šolsko mladino. Gospod učitelj so bili nekega dne omenili, da bodo šolsko leto zaključili s primerno slavnostjo, pri kateri bodo sodelovali tudi učenci in učenke. In popraševanja in šepetanja ni bilo ne konca ne kraja. Otroci so se zbirali sredi vasi pod zeleno lipo in govorili samo o tem.

„Bog ve, kako bo?“

„I, lepo bo.“

In prihajali so zopet drugi z veseljem na obrazu. „Ej, naš gospod učitelj so dober in prijazen človek. Bog jih živi!“

Meli so si roke in težko so čakali, kdaj jim bodo gospod učitelj povedali kaj natančnejšega.

Kmalu potem so nekega popoldne stopili gospod učitelj veselega obraza v sobo. S seboj so prinesli kopo papirjev in knjig.

„Aaa, danes pa bo nekaj posebnega“, so si šepetali otroci. „Oh, Bog ve, kaj bo“, so dregali drug drugega. In Gospod učitelj so imeli pravi križ, preden so jih spravili zopet v red. Vsi so obrnili oči v gospoda učitelja in so poslušali. Nekaj trenutkov je bilo vse tiho; še sitne muhe, ki so poprej brenčale po oknih, so utihnile. In gospod učitelj so začeli:

„Šolsko leto se bliža koncu. Mnogo vas je bilo pridnih, in lahko ste opazili tekom leta, da ste se v šoli naučili mnogo lepega. Nabrali ste si zlatih agod za poznejše življenje: hranite jih in glejte, da jih ne izgubite! Nikdar vam ne bo žal, da ste pridno porabili svoje mlade dni. Napravim vam pa tudi malo veselje. Zadnjo nedeljo bomo priredili malo slovesnost v našem gozdičku.“

„Ej, ej, to bo lepo! V gozdičku! ... Ej, ej!“ In zopet so morali gospod učitelj miriti. Mlada kri — kaj hočemo, kakor živo srebro.

„Igrali bodemo razne igre, zapeli nekaj pesmi, dobri ljudje vam pa bodo napravili dobro in tečno kosilce“.

Otroci so se spogledovali. „Oh, to bo nekaj! Potem pa dolge in prijetne počitnice. Kakor nalašč!“ Veselje jim je navdajalo mlada srca, in zavriskali bi bili vsi kakor iz enega grla.

Gospod učitelj pa so nadaljevali:

„Pokazati hočemo staršem in celi župniji, da nismo med letom držali križem rok. V vaši mladi družbi se bo razveselilo lice tudi njim. Pa bodo rekli: Ej, šola je le šola. Včasih je bilo vse drugače. Kdo se je menil za nas?! Vzrastli smo kakor koprive, komaj da znamo brati. Mi nismo bili tako srečni ... Tako bodo govorili. Vi boste pa peli in se zabavali na razne načine.“

Lepo so povedali gospod učitelj. Potem pa so razdelili pridnejšim otrokom pesmi in deklamacije, da bi se jih naučili doma prav dobro na pamet. Ob nastopu marsikomu rado uide. Radovedno so prebirali in pregledovali učenci svoje nastope, in ta in oni se je zasmeljal.

Lenuhi v zadnjih klopih so se nekam čudno držali. Dobili niso nič. „Hm, morda še zraven ne bomo smeli“, so si mislili. „Če bi bili bolj pridni, gotovo bi nas gospod učitelj sedaj ne pozabili.“ Marsikateri se je pokesal, da med letom ni bolj napel svojih moči, in trdno si je obljubil, da se bo prihodnje leto poboljšal. Tako je! Priden je lahko vsak, samo krepke volje je treba.

No, pa gospod učitelj so jih potolažili. „Drugo leto pa se poprimite vsi, da bode v veselje sebi, svojim staršem in meni.“

„Bomo, bomo“, so vpili otroci, a poredneži v zadnjih klopih so bili najglasnejši. Saj pravim! Da morajo biti te mlade glavice tako lahkomišeln!

Otroci so se usuli iz šole, kakor čebele iz panja, z velikim šumom. Vpili so na ves glas, da se je čulo daleč naokoli.

Gospod učitelj so gledali za njimi in jih svarili. Pa menite, da je kaj pomagalo? Pač so za hip nekoliko potihnili, pa so zopet začeli. „Oh, veselica, veselica!“ V gručah so drli dalje, in prah se je dvigal za njimi. Poredneži so imeli svojo gručo in so dražili drug drugega:

„Ti nisi nič dobil.“ In odgovor je bil:

„Si-li ti kaj boljši? Ti tudi nič.“ Ostajali so bolj odzadaj, pa sram jih je bilo. Po cesti niso hoteli iti. Udrli so jo čez pokošene travnike, da bi dlje časa hodili domov. Kobilice so skakale pred njimi, kakor bi se jih bale, in murni so jim nagajali:

„Čriču, čri —
Kdor je poreden,
Pa nič ne dobi.“

Šli so gori v gozd, kjer so se potikali do večera in iskali ptičev.

Zadnji sta šli po cesti Turkova Manica in Martinova Francka. Bili sta pridni in pohlevni dušici. Za družbo se nista dosti menili. Prebirali sta pesmici, ki so jima ji dali gospod učitelj.

„Glej, kako lep konec ima moja“, je rekla Manica.

„Pokaži!“

Ponudila ji je list, in Francka je brala:

„Dušico je čisto
Angelček objel,
Gori pred Boga jo
Peljal je vesel.“

„Oj srečna dušica, ki pride pred Stvarnika!“ je rekla Francka.

„Ah, ko bi bila jaz tako srečna“, ji je odvrnila prijateljica.

Šli sta molče dalje. Polno klasje se je pripogibalo ob potu, nad njim pa se je dvigal škranec in je žvrgolel.

„Govoriti boš morala počasi in razločno“, je rekla Francka, „pa dobro se boš morala naučiti.“

„Bojim se malo.“

„Zakaj?“

„Nekaj mi pravi, da bom pokazila.“

„Pojdi, pojdi! Jaz se pa nič ne bojim.“

„O to bo prijetno, kaj?“

„Naš gospod učitelj že vedo. Zastonj si gotovo niso izmislili.“

„Kako nas vidijo radi vesele... Hej, komaj čakam. Nastopila bom v beli obleki, priklonila se bom globoko in začela: „Dušica in angel...“ Ljudje me bodo gledali in poslušali... Ej lepo bo! Bog daj, da bi se dobro izteklo.“

Prišli sta domov. Po vasi so bili že dečki raznesli novico. Naslednje dni se je povsod govorilo samo o tem, in mlada kri se je učila in čakala, težko čakala.

II.

Po mesecu je bilo, kakor bi mignil. Otroci so se naučili svojih nastopov, in gospod učitelj so bili zadovoljni z njimi. Tudi petje je šlo dobro; kakor slavčki so peli mladi pevci.

V soboto popoldne je bila glavna izkušnja. Turkove Manice pa ni bilo.

„Kje je pa Manica?“ so prašali gospod učitelj.

„Bolna je. Prehladila se je oni dan, ko sva šle v gozd po jagode. Napila se je vode, ko je bila vroča“, je razložila Martinova Francka.

„Ali je ne bo jutri?“ vprašajo gospod učitelj.

„Težko“, se odzovejo otroci.

„Revica! Rada bi prišla, pa ne more. Naučila se je dobro.“

Gospod učitelj so se zamislili, ker so jo imeli radi.

Manica pa je ležala doma bolna. Vročina ji je silila v glavo, in izpravevala je mamico:

„Ali bom ozdravela do jutri, mama?“

„Seveda boš. Kar tiho bodi, ljubo dete.“

Tudi mamici je bilo težko. Bili so v skrbeh za svojega otroka. Kadar je pogledal izza zastora solnčni žarek na posteljo k Manici, vselej se je obrnila. In poprosila je solnčni žarek:

„Daj, prinesi mi do jutri zdravja!“

Solnčni žarek je zatrepetal; šel je čez njeno glavico na steno in odtam je opazoval razgreto lice Maničino. Tudi njemu je bilo hudo.

Manica pa je vzdihovala: „Ljubi Bog, daj, da ozdravim. Glej zunaj sije gorko solnce, žito se valovi po polju, nad njim pa poje škranček, jaz pa ne morem vun... In vendar bo jutri tako lepo, jaz pa moram ležati doma.“

Mamica so jo zopet tolažili.

„Potrpi, dete, saj boš ozdravela.“

„O, da bi!“

Za hip je bila mirna. Spomnila se je svoje pesmice in v mislih je zopet šepetala, kakor že tolikrat:

Dušico je čisto
Angelček objel,
Gori pred Boga jo
Peljal je vesel...

Po šoli je prišla k nji Francka.

„Kako ti je?“

„Ah, jutri ne bom mogla iti.“

„Gospod učitelj so prašali po tebi. Bilo jim je žal, ko smo povedali, da si bolna. Ti ne veš, kako prijetno je bilo danes v šoli. Vse gre dobro!“

„Ne spominjaj me! Ne morem misliti na to.“

„Gospod učitelj so nam povedali, kako se moramo obnašati jutri, da bodo ljudje z nami zadovoljni. Upam, da se bo vršilo v najlepšem redu. Vsaj obljubili smo, da se bomo lepo vedli in kar najboljše izvršili vsak svojo nalogo.“

Prišlo je v izbo še nekaj drugih deklic. Pomilovale so Manico, tolažile jo in odhajale drugazadruho. „Potrpi, bo že boljše“, so ji govorile.

Stoinkokrat se je že pokesala, da ni poslušala oni dan Francke, ki ji je branila, naj ne pije mrzle vode. Toda kaj pomaga! Kolikokrat so že v šoli rekli gospod učitelj: „Ne pijte razgreti vode, ker je silno nevarno!“ Pa žeja je žeja. In mamica so jo tudi že svarili. Človek pa misli vse drugače.

„Saj ne bo nič hudega“, mu pravi izkušnjava, pa pije in zboli. Ej, križ je to, križ!

Francka je bila odšla, pa obljubila, da v nedeljo pred mašo zopet pride. „Boš videla, jutri boš že zdrava.“

„Da bi le bila“, je odgovorila Manica, pa je zatisnila oči, kakor bi hotela spati. Pa ni mogla.

Na vasi pod košato lipo se je zbiral mladi svet. Eden dečkov je rekel, naj zapoje ono o „mladem telovadcu“, da bode jutri bolje šla. In vstopili so se v krog, in iz mladih grl je zadonela pesem:

Ko telovadec zjutraj gre
Pogledat lepi svet...

Lepo so peli, da so gledali pri oknih ljudje in jih hvalili. „Lepo znajo. Vsa čast gospodu učitelju, da so jih tako naučili. E, gospod učitelj znajo pa znajo!“

Mračilo se je. Na vejo je priletel slavec in je poslušal; rad bi se bil menda kaj naučil... Pa so dečki že davno nehali in se razšli. Na nebu so zamigljale zvezdice, od juga je potegnila rahla sapica, slavec je pa na lipi drobil svojo večerno popevko.

Šele pozna noč je zatisnila Manici oči, ob njeni postelji je pa čula ljubeča mati...

(Konec prihodnjič.)

